Euroopan parlamentti
2024-2029

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta
Puheenjohtaja

12.6.2026

Ilhan Kyuchyuk
Puheenjohtaja
Oikeudellisten asioiden valiokunta
Bryssel

Asia: AGRI-valiokunnan lausunto Geneven asiakirjaan (Lissabonin sopimus) tehtyjen tarkistusten ja EU:n maantieteellisiä merkintöjä koskevan kehyksen yhdenmukaistamisesta COM(2026)0069 - 2026/0044(COD)

Arvoisa puheenjohtaja

Koordinaattorit päättivät kokouksessaan 24. helmikuuta antaa asiasta vastaavalle oikeudellisten asioiden valiokunnalle kirjeen muodossa lausunnon ehdotuksesta **asetukseksi asetuksen (EU) 2019/1753 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Lissabonin liiton yleiskokouksen 14 päivänä heinäkuuta 2025 hyväksymistä muutoksista alkuperänimityksistä ja maantieteellisistä merkinnöistä tehtyä Lissabonin sopimusta koskeviin yhteisiin täytäntöönpanomääräyksiin.**

Maantieteellisiä merkintöjä koskevan asetuksen viimeaikainen uudistus, joka hyväksyttiin vuonna 2024, oli strateginen käännekohta Euroopan maatalouselintarvikealalle. Euroopan unioni pitää yllä kulttuuri- ja tuotantoperintöään ja edistää tulevaisuuteen suuntautuvaa ja osallistavaa kehitysmallia vahvistamalla laatustandardeja, kestävyyttä ja alueellisten erikoistuotteiden suojelua.

Unionin sääntelykehyksen yhdenmukaistaminen Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjaa koskeviin yhteisiin täytäntöönpanomääräyksiin äskettäin tehtyjen tarkistusten kanssa on tämän vuoksi poliittisesti hyvin merkittävä tekninen mukautus.

Edellä esitetyn perusteella pyydämme oikeudellisten asioiden valiokuntaa kiinnittämään erityistä huomiota seuraaviin maatalouden kannalta tärkeisiin näkökohtiin:

1. Maantieteellisten merkintöjen taloudellisen arvon ja tunnistettavuuden maksimointi

Kansainvälisen tason muutokset menettelyissä eivät saa missään tapauksessa heikentää suojan tehokkuutta EU:n ulkopuolisilla markkinoilla. Geneven asiakirjan täytäntöönpanoa olisi käytettävä reaktiivisena ja ennakoivana välineenä. Unionin on puolustettava tiukasti viljelijöiden tuotteiden ainutlaatuisuutta kaikilta väärinkäyttöön, jäljittelyyn tai mielleyhtymien luomiseen liittyviltä pyrkimyksiltä ja vastustettava maantieteellisten nimien väärinkäyttöä yleisniminä.

2. ”Rajoitetun vaikutuksen” suojan hallinnoinnin avoimuus

On syytä olla syvästi huolissaan mahdolliseen osittaiseen suojaan liittyvistä terminologisista epäselvyyksistä. Maatalouselintarvikealan markkinoilla pärjääminen edellyttää selkeyttä. Jos EU:n maantieteellisen merkinnän suojaa kolmannessa maassa heikennetään, siitä on ilmoitettava täysin avoimesti ja oikea-aikaisesti. Tuottajaryhmillä on oltava ehdoton oikeusvarmuus suojan kattavuudesta, jotta ne voivat suunnitella investointeja ja hallinnoida vientikanavia ilman oikeudellista epävarmuutta.

3. Radikaali yksinkertaistaminen ja suora tuki tuottajille

Komission ja WIPOn kansainvälisen toimiston on pyrittävä mahdollisimman tehokkaaseen vuorovaikutukseen. Asetuksen (EU) 2019/1753 muuttamisella ei saisi aiheuttaa uusia byrokraattisia rasitteita tai piilokustannuksia tuottajaryhmille. Nämä sidosryhmät hoitavat jo sertifioinnin ja markkinoiden seurannan omalla kustannuksellaan, minkä vuoksi unionin olisi helpotettava niiden työtä sen sijaan, että lisätään hallinnollisia muodollisuuksia.

4. Tarkkuus, vastavuoroisuus ja saavutettujen oikeuksien puolustaminen

Kehotamme Euroopan komissiota noudattamaan äärimmäistä tarkkuutta tarkastellessaan kolmansista maista tulevia maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevia hakemuksia. Mahdolliset ristiriidat nykyisten EU:n maantieteellisten merkintöjen tai EU:n viljelijöiden saavutettujen oikeuksien kanssa on ratkaistava aineellisen vastavuoroisuuden periaatteen mukaisesti. Jos ulkomaisia tuotteita suojellaan unionissa, EU:n korkealaatuiset tuotteet on vastavuoroisesti suojattava yhtä vahvasti ja tehokkaasti kauppakumppaneiden markkinoilla.

5. Kansainvälisen suojelun vahvistaminen

On syytä panna merkille, että osana maatalouselintarvikkeiden maantieteellisiä merkintöjä koskevaa vuoden 2024 uudistusta tehdyillä muutoksilla vahvistettiin kansainvälistä suojelua siten, että hyväksytyt konsortiot, joiden maantieteellisillä merkinnöillä on kansainväliset markkinat, voidaan rekisteröidä automaattisesti Lissabonin sopimuksen Geneven asiakirjan nojalla. Tämä mahdollistaa nopean ja rajoittamattoman suojan kaikissa allekirjoittajamaissa, myös EU:n ulkopuolisissa maissa. Tässä asiassa ei voida mennä taaksepäin, vaan sen sijaan on toivottavaa, että menettelyjä yksinkertaistetaan edelleen erityisesti hyväksyttyjen tuottajaryhmien osalta.

6. Maantieteellisten merkintöjen synkronoinnin säilyttäminen Euroopan unionin järjestelmän ja kansainvälisen Geneven asiakirjan välillä

Aina kun tuotteen eritelmiä tai tuotantoaluetta muutetaan EU:ssa, komissiolla on oltava valtuudet päivittää vastaava kansainvälinen rekisteröinti ja varmistaa, että molemmat järjestelmät ovat yhdenmukaisia. Pienet hallinnolliset muutokset, jotka eivät muuta keskeistä

EU:n maantieteellisen merkinnän määritelmää, kuten tuensaajien luettelon päivitykset, eivät kuitenkaan edellytä näitä yhdenmukaistamismenettelyjä, koska ne eivät aiheuta oikeudellisia eroja näiden kahden kehyksen välille.

Lisäksi pyydämme selkeyden lisäämiseksi oikeudellisten asioiden valiokuntaa sisällyttämään mietintöönsä seuraavat tarkistukset:

2 a artikla – 2 kohta

Kansainvälisessä rekisterissä olevien maantieteellisten merkintöjen muutokset

Sen jälkeen, kun unionin oikeuden mukaisesti on hyväksytty muutos unionista peräisin olevien suojattujen alkuperänimitysten, suojattujen maantieteellisten merkintöjen tai maantieteellisten merkintöjen, jotka on suojattu asetuksen (EU) 2024/1143 tai asetuksen (EU) 2023/2411 mukaisesti, maantieteelliseen alueeseen tai niiden tuote-eritelmien laatua, mainetta tai ominaisuuksia koskeviin seikkoihin, komissio tai, käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen osalta, virasto voi jäsenvaltion pyynnöstä esittää kansainväliselle toimistolle pyynnöt 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetun, kansainväliseen rekisteriin rekisteröidyn vastaavan alkuperänimityksen tai maantieteellisen merkinnän maantieteellisen alueen tai sen laatua, mainetta tai ominaisuuksia koskevien tietojen muuttamiseksi yhteisten täytäntöönpanomääräysten 5 säännön 3 kohdan mukaisesti.

7 a artikla (uusi) – 2 kohta

Kansainväliseen rekisteriin kirjatun kolmannen maan maantieteellisen merkinnän muutokset

Komissio voi jäsenvaltion pyynnöstä tai omasta aloitteestaan soveltaa 4–7 artiklassa säädettyä menettelyä soveltuvin osin 1 kohdassa tarkoitettujen alkuperänimitysten tai maantieteellisten merkintöjen tietojen muuttamiseen tai kansainväliseen rekisteriin kirjatun alkuperänimityksen tai maantieteellisen merkinnän korjaamiseen, kun Geneven asiakirjan 1 artiklan xv alakohdassa määritelty alkuperämaana oleva sopimuspuoli ei ole jäsenvaltio ja kun siitä on ilmoitettu komissiolle tai, käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen osalta, virastolle yhteisten täytäntöönpanomääräysten 18 säännön 3 kohdan mukaisesti.

Luotamme siihen, että asian käsittelyä johtava JURI-valiokunta ottaa asianmukaisesti huomioon edellä esitetyt näkökohdat.

Kunnioittavasti

Veronika Vrecionová

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Valmistelijana toimiva puheenjohtaja ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole sisällyttänyt lausuntoonsa mitään tietoja pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt, jotka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20. toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).